Tucet detektivních povídek

ZÁHADA ZAMČENÉHO POKOJE

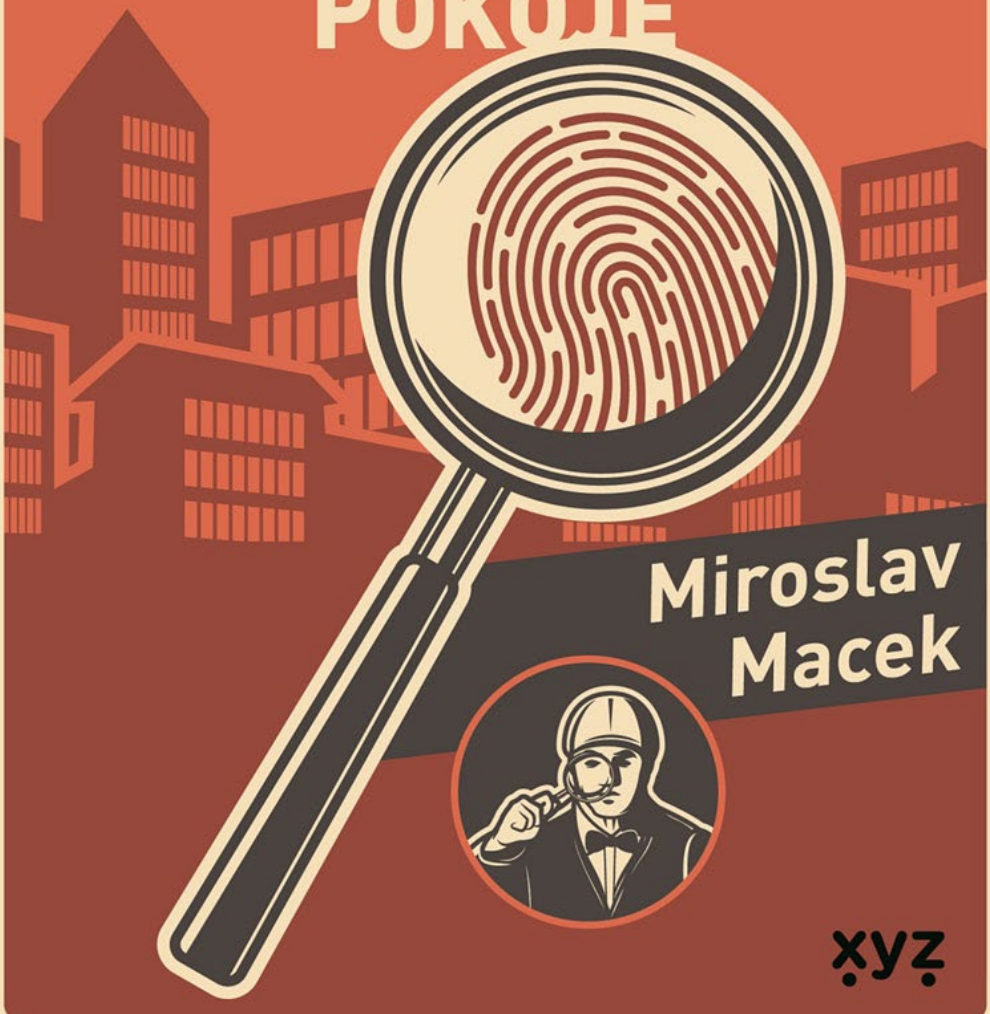

Miroslav Macek

xyz

Záhada zamčeného pokoje

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.xyz.cz
www.albatrosmedia.cz

Miroslav Macek
Záhada zamčeného pokoje – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2021

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

ZÁHADA ZAMČENÉHO POKOJE

Miroslav Macek

Tucet detektivních povídek

ZÁHADA ZAMČENÉHO POKOJE

Miroslav Macek

Obsah

Předmluva milovníka detektivek /9

Příliš voňavá paštika / Případ Bianco Foxe /21
Nemíchat, protřepat / Případ Jamese Monda /43
Porno potřebuje reklamu / Případ lorda Pavla /78
Šest malých prasátek / Případ Achilla Roipota /128
Příběh ukrytého rukopisu / Příběh soudce Li /150
Severní vítr / Příběh Garryho Dolea /188

Záhada zamčeného pokoje / Příběh slečny Marblové /231
DB... Jako Den Blbec / Příběh Fredy Millrunyové /252
Rychlé šípy / Příběh Ricka Francise /277
Na rovinu / Případ Rexe Speeda /294
Muž po levici / Případ otce Švarce /349
Velikonoční případ / Případ inspektora Wrenche /377

Autoři – pozadí úspěchu – zákulisí /401

Předmluva milovníka detektivek

Ačkoliv se leckde můžete dočíst, že detektivní žánr vznikl v roce 1841, kdy byla poprvé publikována povídka Edgara Allana Poea *Vraždy v ulici Morgue*, je nezbytné k tomuto údaji poznamenat, že toto hezké a životaschopné dítko mělo spoustu a spoustu literárních otců.

Zločin, a to včetně toho nejtěžšího, tedy vraždy, doprovází totiž lidské pokolení od počátku jeho existence. Neboť od počátku se vždy soupeřilo, soupeří a soupeřit bude (a to všemi prostředky) – o majetek, moc a ženy, často pochopitelně o vše najednou. A pokud se zdánlivě soupeřilo o něco jiného, stejně za tím vždy byla nejméně jedna z uvedených příčin.

Neboť proč zabil Kain Abela? Proto, že Hospodin nepřijal jeho oběť, a Abelovu ano? Jistě. Takže vražda, dokonce bratrovražda, kvůli postavení a z něj plynoucích výhod, že ano?

Jak píše švýcarský spisovatel Ulrich Knellwolf o bibli:

Nikde jinde nejsou popsány věci, které Bůh zakazuje, a přesto si je lidé navzájem činí, lépe. A nikde jinde nenajdete lépe popsané, jak Bůh takové porušení zákazů řeší.

Pokud to ovšem s tím Kainem a Abelem nebylo jinak, jak naznačuje tentýž spisovatel:

Abel znal spoustu historek, a tak mu lidé rádi naslouchali. Když se ho někdo zeptal: „Tak, kdy se konečně usadíš, Abeli?“ odpověděl: „Ale to bych pak nemohl vyprávět nic nového!“

Kain viděl, jak jeho bratrovi Abelovi všichni visí na rtech, a pojala ho závist. Tak si řekl: „Musím vymyslet něco, co je od mého bratra přitáhne ke mně. Proč to napětí? Každý se přece chce co nejdřív dozvědět, jak příběh dopadne. Takže zkrátím Abelovy příběhy a budu vždy vyprávět jen začátek a konec a řeknu lidem, ať naslouchají mně. Zbavím je toho napětí.“ A nazval prozrazení konce příběhu hned na počátku obsahem příběhu.

Od té doby chtěl každý slyšet jen smysl příběhu a vždy, když začal vyprávět Abel, připadalo jim to zdlouhavé. Tak ztratil Abel své posluchače a přestal docházet do města a žil jako vyhnanec před jeho branami, a tak Kain svými zkrácenými obsahy jeho příběhy zcela zabil.

Uznejte ovšem, že za něco takového by si Kain též zasloužil zabít, a kdyby to někdo udělal, každá rozumná porota by ho musela osvobodit.

Také šibalský (pikareskní) a loupežnický román, tolik rozšířený v 18. století, jsou otci detektivního žánru. A pokud byste měli odpovědět na otázku, zda byla více vydávána a čtena literární díla Johanna Wolfganga Goetha, nebo loupežnický román jeho švagra Christiana Augusta Vulpia *Rinaldo Rinaldini,* a vsadili na Goetha, prohráli byste na celé čáře.

Neboť nic lidi netěší víc než slastné vzrušení a příjemný strach z popisu činů a dějů mravně i zákonem zakázaných. Proto vždy byli mezi potulnými tovaryši nejoblíbenější ti, kteří dokázali večer po práci vykládat ty nejkrvavější a nejhrůznější historie, které sesbírali cestou.

Josef Váchal, autor parodického *Krvavého románu,* a tedy nezbytně jeho velký znalec, o této triviální literatuře napsal:

V řádném krváku krev není nikterak vzácná šťáva, a když někomu projede srdcem chladná ocel dýky, nebo mu někdo vpálí kulku do břicha, nenaříká příliš, jako se to v slušných románech stává, nejvýše se zaklením odejde ze světa. Zrovna jako vrah přílišnými slovy neodůvodňuje zamýšlený svůj čin, i oběť vrahova bez velkého pathosu se světa sejde, jemně i delikátně čtenáři vložíc na srdce jistotu, že v posledním sešitu bídník trestu neujde.

A dodává:

Myslete si o románech, co chcete; ale dobrý krvák má být špatně psán. Má být psán v krátkých odstavcích, po kterých oko jen tak honem skáče, jako když se běží ze schodů. Není pokdy se proplétat dlouhým odstavcem. Není pokdy ocenit dobře stavěnou větu, nebo se zastavit u spanilého obrazu. Dál, rychle dál!

Moralisté, a vůbec lidé holedbající se a pyšnící vědomím, že jsou vzdělanci kulturními, označují jménem krvavý román, neb zkráceně jen krvák, krvas, každou knihu s tendencí znemravňující, naplněnou do krajnosti drastickým líčením vražd, zločinů násilí a dobrodružství, s nejhrubším popisem všech možných lidských vášní a sklonů neřestných; oni vidí v krvavém románu nakupenu všechnu špatnost světa, samé zlo a příklad, jakou kniha býti nemá.

Výtka, že krvavými romány a jich četbou jitří se málo kritická část obecenstva, a též že obraznost čtoucích bývá vydrážděna popisováním četných vražd, dávno již životními zkušenostmi ad absurdum vyvrácena byla.

Se širokým rozšířením knihtisku a všeobecnou znalostí čtení se pak tento ohromný prostor pro *oráče na krvavé líše*, jak kdosi poeticky nazval spisovatele detektivních románů a povídek, dokonale otevřel a také předsudky proti tomuto druhu literatury silně zeslábly, byť nikdy nevymizely zcela.

První skutečně detektivní román, tedy příběh založený na detekci (z latinského *detegó* = odkrývám, odhaluji), a to dokonce vypravovaný více osobami, tedy z více úhlů pohledu na to, co se přihodilo (což bylo následovníky mnohokrát použito a zneužito), napsal Angličan Wilkie Collins v roce 1868 a pojmenoval ho *Měsíční kámen*.

Wilkie Collins vedl skutečně „spořádaný" viktoriánský život, miloval dobré jídlo a víno, rád a často cestoval, udržoval dlouhodobé vztahy hned se dvěma ženami, ale ani s jednou se neoženil, a drahný čas užíval opium. Možná právě proto tak skvěle psal, ale posouzení toho, zdali je to příklad hodný následování pro všechny začínající autory, ponechám na vás. Mně se docela zamlouvá…

Zanedlouho poté se objevuje na detektivním nebi nebývale zářící kometa, jejíž blahodárný vliv pociťuje žánr dodnes: sir Arthur Conan Doyle a jeho Sherlock Holmes, samozřejmě s nepostradatelným doktorem Watsonem, tvořícím naivní pozadí, na němž ještě více vynikají dedukční schopnosti Velkého detektiva.

Viz následné parodické připomenutí:

Sherlock Holmes a Dr. Watson kvůli jednomu případu museli přespat ve stanu. V noci je probudil nějaký hluk. Holmes se podívá na Watsona a praví:

„Milý příteli, co byste z toho, co vidíte, usoudil?"

Watson se rozhlédne a praví:

„Z astronomického hlediska bych řekl, že existuje nekonečné množství galaxií a planet, z astrologického pak, že Saturn je ve znamení Lva."

„Správně, milý Watsone. A co dál?"

„Dle mého odhadu může být tak 3.15."

„Velmi správně. A co dál?"

„Z teologického hlediska je nasnadě, že Bůh je vševědoucí a všemocný a my jsme malí a nepodstatní."

„To zajisté. A dál?"

„Meteorolog by řekl, že zítra budeme mít pěkné počasí."

„Správně. A ještě něco, milý Watsone?"

„Už mne nic nenapadá."

„A přitom je to tak prosté, milý Watsone! Někdo nám ukradl stan!"

Poté se s Velkými detektivy roztrhl pytel a Doylovi epigoni samozřejmě nevystačili s Mistrovými rekvizitami, tedy s lulkou, houslemi a injekční stříkačkou s morfiem, a začali si vymýšlet neuvěřitelné libůstky a podivnůstky svých hlavních hrdinů.

Extrémním příkladem budiž specialista na železniční záhady Thorpe Hazell autora jménem Victor Lorenzo Whitechurch, anglikánského kněze, který psal též náboženské knihy (hádejte, které byly úspěšnější). Thorpe Hazell byl vegetarián a milovník podivuhodných cviků, jak seznáte z krátké ukázky z jedné Whitechurchovy povídky:

Do odjezdu vlaku zbývala téměř hodina, které Hazell využil k tomu, že si zašel k ovčínu.

„Mám hlad," pravil k ženě, která se objevila ve dveřích. „A hlad je rozkazem přírody, že se má člověk najíst. Mohl bych vás požádat o dvě cibule a koště?"

Ovčákova žena dodnes vypráví o podivném muži, který „chroupal cibuli, a přitom mával nad hlavou koštětem".

Tento typ detektivů ovšem nikdy zcela nezmizel ze scény, jen si vzpomeňte na milovníka orchidejí, skvělého jídla a piva Nera Wolfa, který nenávidí každý pohyb, a proto působí dojmem bitevní lodě, nebo na všechny ty univerzitní profesory (univerzity, a to obzvláště anglické, jsou záhadnými vraždami

proslulé), kteří úspěšně kráčejí po jedné falešné stopě za druhou, aby nakonec pachatele přece jen usvědčili. Mimo sklon k řešení detektivních případů jsou vesměs obdařeni ještě množstvím podivuhodných výstředností, kupříkladu vírou, že se celý vesmír řídí zákony jejich univerzity a není většího zločinu než zmeškat čaj o páté.

Autoři se také za každou cenu snažili překonat detekční a dedukční schopnosti velkého vzoru a začali obdařovat své detektivy schopnostmi zcela neuvěřitelnými, až nadlidskými: extrémním příkladem budiž profesor Augustus S. F. X. Van Dusen s ohromujícím počtem titulů před jménem i za ním, malý žlutý mužíček s ohromnou hlavou uctivě přezdívaný Myslící stroj, kterého uvedl do literatury Angličan s francouzsky znějícím jménem Jacques Futrell. Jeho život, respektive smrt, by též vydala na senzační román: jednoho dne se s posledním rukopisem o Myslícím stroji nalodil na parník. Nic neobvyklého, pokud by se ten parník nejmenoval Titanic.

Také vymysleli *záhadu zamčeného pokoje* (samozřejmě zevnitř), ve kterém se vždy najde mrtvola a nikdo nechápe, čí rukou mohla přijít o život, zvláště natvrdlý venkovský policajt nebo úředním šimlem osedlaný konstábl ze Scotland Yardu ne. Proto se musí případu ujmout buď narychlo přivolaný, nebo náhodně tu dlící amatérský detektiv, který lehce zjistí, že byl zabit dýkou vstřelenou pootevřeným oknem, uštknut jedovatým hadem, kterého do místnosti vhodil větrákem důmyslný zloduch, nebo se otrávil prudkým neznámým jedem, na který neexistuje protijed a jímž byla napuštěna tužka, kterou měl ve zvyku při psaní olizovat. (Mravoučné prvky nikdy v detektivce nesmějí chybět!)

Autoři detektivních románů začali prostě vše přehánět natolik, až nezbylo než vtisknout žánru nějaká pravidla. Ujal se

toho, jak jinak, anglický katolický kněz monsignore Ronald Arbuthnott Knox (byl též jazykovědcem a přeložil do moderní angličtiny latinskou bibli – *Vulgatu*, psal ovšem též detektivní příběhy, takže si můžete tipnout, čím se proslavil víc), který sepsal Desatero pravidel správné detektivky:

1. Zločinec musí být někdo, o němž je zmínka brzo na začátku příběhu.

2. Všechny nadpřirozené nebo nepřirozené faktory jsou zcela vyloučeny.

3. Není přípustná víc než jedna tajná místnost nebo tajná chodba; i ta je přípustná pouze tehdy, odehrává-li se děj ve stavbě, kde lze takové zařízení předpokládat.

4. Nesmí být použito žádného „dosud neobjeveného" jedu ani přístrojů a metod, které vyžadují dlouhého vědeckého vysvětlování na konci příběhu.

5. V příběhu nesmí vystupovat žádný Číňan. (Tohle není projev rasismu dobrého pátera, jen výraz dobové averze proti nejzprofanovanější rekvizitě šestákových detektivek.)

6. K řešení nesmí detektivovi dopomoci náhoda ani nesmí být veden nevysvětlitelnou intuicí.

7. Pachatelem nesmí být sám detektiv.

8. Detektiv nesmí odkrýt žádnou stopu, aniž ji hned odhalí také čtenáři.

9. Duchem chudý přítel detektivův, jeho „Watson", nesmí zatajit žádné myšlenky, které se mu honí v hlavě; musí mít inteligenci mírně, ale jen velmi mírně podprůměrnou.

10. Nesmí se vyskytovat dvojčata nebo dvojníci.

Jako každá ortodoxní pravidla byla ovšem i tato často porušována, a to mnohdy úmyslně. Stačí si jen připomenout velkou dámu žánru Agathu Christie, která se v porušování

Knoxových pravidel přímo vyžívala. A dařilo se jí to skvěle! Samozřejmě též zásluhou dvou nezapomenutelných postav detektivní literatury, belgického policisty Hercula Poirota se všemi vlastnostmi Francouze, které jsou Angličanům trochu pro smích, a proto tedy podceňovaného, ač jeho *malé šedé mozkové buňky* dokáží rozlousknout i ten nejzapeklitější oříšek, a slečny Marplové, starosvětské venkovské staré panny, která dobře ví, že na malé vesnici dřímou pod povrchem stejné vášně jako ve velkém světě.

Dalším autorem, který porušoval tato pravidla, ovšem jinak, byl taktéž anglický katolík Gilbert Keith Chesterton, který amatérským detektivem učinil rovnou kněze – pátera Browna. Ten při svých dedukcích vychází hlavně ze znalosti lidské povahy a intuice a samozřejmě z pozorování *ohromných maličkostí* kolem sebe.

Objevil se poprvé v roce 1910 v povídce *Modrý kříž* a pak ve více než padesáti dalších. Svoji metodu popsal v povídce *Tajemství pátera Browna* následovně:

„Víte, já je všechny zavraždil sám… každý ten zločin jsem dokonale naplánoval. Přesně jsem promyslel, jak by se dal udělat a v jakém stavu mysli. A když jsem si byl zcela jist, že se cítím jako vrah, samozřejmě jsem věděl, kdo jím je.“

Z detektivních románů a povídek se ovšem začaly stávat abstraktní šarády, zcela odtržené od života, nicméně často vyhledávané čtenáři. Jeden příklad za všechny: knihy s amatérským detektivem Philo Vancem amerického autora S. S. Van Dina, vlastním jménem Willard Huntington Wright.

Přidám mravoličnou historku: tento literární kritik vydal v roce 1916 svůj první vážný román, který byl, jak bývá zvykem, kritikou nadšeně chválen, aby se z něj ovšem stal u čtenářů propadák. Když byl pak po nervovém zhroucení upoután na lůžko

a lékaři mu zakázali číst „vážnou“ literaturu, vymyslel si pro zábavu vlastní detektivku, a aby neupadl v posměch a opovržení u svých kolegů kritiků, vydal ji pod pseudonymem a stal se tak nepominutelnou součástí klasiky žánru.

I tak šlo ovšem o slepou uličku.

Naštěstí se za velkou louží chopili žánru též autoři, kteří jej vrátili zpátky na zem, a to nikoliv do skleněného zámku literatury, ale do ulic a brlohů velkoměsta. Zrodila se *hard boiled school*, drsná škola, s *tough boys*, tedy drsnými chlapíky v hlavních rolích převážně soukromých „oček“.

James Hadley Chase, Dashiell Hammet, Raymond Chandler a další a další vypouštěli své cynické a rozhodně ne vždy zcela kladné hrdiny do světa skutečného zločinu. Jejich kvintesencí se stal soukromý detektiv Sam Spade, hlavní postava knihy D. Hammeta *Maltézský sokol* z roku 1930, plavovlasý ďábel, jdoucí bezskrupulózně za svým cílem. Nastala rudá žeň…

A nemohly při ní chybět sličné děvy mravů nevalných. Ve výčtu postav vystupujících v *Maltézském sokolu* se dočteme:

Slečna Wonderlyová – nádherný kus s chováním dívky školou povinné, která nikdy neváhala využít svých báječných předností, aby si získala a udržela mužskou oddanost.

Iva Archerová – Milesova manželka, která vytírala zrak svému manželovi a byla víc než příznivě nakloněna jeho společníkovi.

Není proto divu, že jeden z pozdějších výhonků drsné školy z pera Angličana Petera Cheyneyho Lemmy Caution, původně agent FBI, později soukromý detektiv a „nejmilejší synáček matky Cautionové“, jak se sám tituluje, o ženském pohlaví pronáší následující slova:

„Ženská podobá se krokodýlovi číhajícímu na nás v marastu. Než se jeden vzpamatuje, ukousne mu dotyčný hlodavec nohu i s kusem kaťat."

Zločin se ovšem vrátil i do těch rukou, do kterých správně patří, tedy do rukou policistů. A nutno říci, že se mu v nich daří a daří více než dobře, ať už jde o jedince typu dr. Thorndyka z románů Austina R. Freemana, nebo inspektora Frenche z děl Freemana Willse Croftse, kteří používají namísto intuice a dedukce v křesle míry a váhy, mikroskopy, jízdní řády, tabulky a technické výkresy, nebo o mlčenlivé policisty typu komisaře Maigreta, kteří své případy poctivě „vyšlapávají", nebo dokonce o celý policejní sbor 87. revíru či ze řetězu utržené severské osamělce v policejním sboru, kteří bývají stejně psychopatičtí jako vrahové a nadřízení. Tady už se ovšem značně stírá rozdíl mezi čistokrevnou detektivkou a policejním románem.

Zločin se také vrátil do rukou právníků, kteří hbitě přispěchali, aby se na něm přiživili: do rukou Perryho Masona a nepřeberné plejády dalších. Je pravda, že jejich honoráře jsou nekřesťanské, ale čtenáři si s nimi vždy přijdou na své.

Ještě jednou měla detektivka namále, a to tehdy, kdy do ní vtrhla módní vlna freudismu a psychologie a místo aby se věnovali staré dobré vraždě a odhalování pachatele, zaměřili se autoři na psychologický rozbor motivů a neblahého vlivu společnosti na pachatele. *Zločin a trest* v jakékoliv podobě ovšem nemůže být čtivým detektivním románem, to dá rozum.

Také kombinace žánrů, tedy přimíchávání hororu, sci-fi a nadpřirozena do detektivek, nadělalo více škody než užitku, pochopitelně s výjimkami potvrzujícími pravidlo.

Naštěstí se vždy našly dobré spisovatelské duše, které vrátily detektivní román tam, kam patří, tedy mezi poutavé, oddechové čtivo.

Nic víc, ale také nic méně od něj nesmíme požadovat.

❖ ❖ ❖

Tucet detektivních povídek, které držíte v ruce, na jedné straně vzdává hold tvorbě známých autorek a autorů detektivních románů a povídek, na druhé straně je však též jednou z méně častých odnoží detektivní literatury, a to parodie. Parodie, která ovšem nemá za cíl zesměšňovat původní vzory, ale láskyplně si s nimi pohrávat pro pobavení a potěchu čtenáře, a kterou je zároveň možno brát jako plnokrevné detektivní čtivo. Parodie totiž vždy musí vycházet z hluboké a důkladné znalosti parodovaného vzoru, z lásky k němu, z lásky k jazyku a ke hře se slovy.

Nedetektivním příkladem budiž anonymní parodie na slavnou Poeovu báseň *Havran* (*Krkavec*), kterou jsem si pro vás dovolil přeložit, ať i toto povídání o oráčích na krvavé líše skončí poeticky:

Jedné dlouhé noci kdysi, když jsme hlavy trápili si nad vším,
co přinesl den,
slyšeli jsme zdola náhle zvuky příšerné a táhlé, zvuky rvačky
a pak sten.
V posteli se ihned vztyčím: „Co se děje?“ do tmy křičím, škobrtajíc o střevíc,
Edward s úlekem též vstává, o židli hned zakopává:
„Nějaký brouk, a nic víc!“

Nato vztek hned kypí ve mně, neboť přec je zcela zřejmé, že jsem rozespalá sic,

avšak to si Edward myslí, že mne šálí všechny smysly: „Nějaký brouk, a nic víc?“
Čím dál větší hrůzu máme, župany si oblékáme, Edward chce si trepky brát,
roztřeseni jdeme dolů, kde vidíme vprostřed stolu… sousedovic kočku stát.

Hrůzu, kolující v žilách, tahle kočka způsobila, která okupuje stůl!
Rozezleně na ni zírám, rychle dveře otevírám, Edward hledá svoji hůl,
potom zuřivě ji honí, já zas házím botu po ní, křičíme, ať maže pryč!
Konečně to divé zvíře mizí spěšně v dveří škvíře, v zámku rachotí hned klíč.

Omluvné snad zamňoukání, že nám přerušila spaní, nevydal však její hlas,
modlitba pak zazní krátká, osud zlý, že přišel zkrátka,
do postele jdeme zas.

Doufám, že jste nyní správně naladěni, a přeji vám příjemné chvíle při četbě následujících stránek.

Miroslav Macek

Poznámka k tomuto vydání:
Poslední tři povídky vyšly samostatně
v knize 3 x Na horké stopě.

Příliš voňavá paštika
Případ Bianco Foxe

Kapitola 1

Právě jsem si vychutnával vejce au beurre noir, a to z vajec, která Fritz Bregenz odebírá od jednoho sedláka, jenž je letitě zavázán Bianco Foxovi za jakousi dávnou službu, a která připravuje tak, že předehřeje gril, v zapékací misce rozpustí lžíci másla, poté do ní rozklepne vejce tak, aby se neporušil žloutek – dvě na jednu porci, vsune je pod gril a zapéká je do okamžiku, kdy začne bílek tuhnout. Poté vejce přelije horkým máslem z misky, takže se potáhnou tenkou blankou, a jen na chvíli, než si v pánvičce připraví do zlatova zhnědlé máslo, které zalije lžičkou suchého sherry, je ponechá na teple. Pak je přelije horkou omáčkou a podává.

V okamžiku, kdy jsem se zrovna chystal zakousnout do zlatavého toastu, se ve dveřích zcela nečekaně objevil sám Bianco Fox, ačkoliv měl být v této časné době ještě ve své nadměrečné posteli v patře, nebo už u svých kaktusů nahoře ve skleníku. Beze slova položil vedle mého talíře elegantní krémovou obálku s krasopisně napsanou adresou našeho ka-

menného domu a známkou s portrétem jednoho z bývalých prezidentů, otočil se a opět beze slova zmizel ve dveřích.

Pravidla ve starém cihlovém domě na Východní 53. ulici jsou dána od doby, kdy se stal Bianco jeho majitelem. Případné odchylky od běžné ranní rutiny mívám vždy na svědomí jen já, proto ten můj překvapený údiv. Bianco totiž lpí na svém denním programu: v 8.15 snídá ve svém pokoji ve druhém patře ze stříbrného podnosu, který mu tam přináší Fritz, v devět vyjíždí výtahem nahoru do skleníků ke svým milovaným kaktusům a dolů sjíždí s přesností švýcarského chronometru v jedenáct.

S povzdechem jsem dojedl vejce a toast, utřel si ústa ubrouskem, dopil svůj oblíbený druh ranního čaje a zvedl již rozřezaný dopis ze stolu. Lehká, téměř neznatelná vůně něžně šepotavého parfému dorazila v témže okamžiku k mému nosu. Hleďme, to ještě existují ženy, které provoňují své dopisy? Vytáhl jsem z obálky složený list drahého ručního papíru se suchou pečetí se třemi starodávnými helmami v erbu a začetl se do elegantního rukopisu.

Stručně řečeno, jistá Joan Kennedyová v dopise sdělovala, že jí někdo ukradl její nesmírně vzácný parfém, a prosí tedy Bianco Foxe, aby se ujal diskrétního vyšetřování. Nepochopitelné! Tedy, ne že bych nechápal možnost, že někdo někomu ukradne vzácný parfém, ale absolutně jsem nechápal, proč Bianco Fox nehodil dopis ihned do koše u svého mohutného psacího stolu, ale obtěžoval se v tak nezvyklou hodinu (nezvyklou pro něj, samozřejmě) sejít dolů a předat mi ho.

V tom okamžiku se zjevil u stolu Fritz Bregenz a jal se sklízet talíř, příbory a čajový šálek. Koutkem oka zachytil suchou pečeť na papíru a pravil:

„Že by se starý Kennedy rozhodl věnovat nám k posouzení některou ze svých delikates?“

Zvedl jsem k němu udiveně zrak a otázal se ho:

„Fritzi, o čem to mluvíte? To existují ještě další delikatesy mimo těch, které nám připravujete?“

Fritz se zatvářil spokojeně a s poněkud hranou skromností pravil:

„Patrick Kennedy je majitelem malé, v podstatě rodinné výrobny lahůdek, zaměřené na zbohatlíky, pro které je nejlepší jen to nejdražší. Takže vše z jeho produkce je exkluzivní, nepřekonatelné, nejlepší na světě, limitované a číslované a tak drahé, že si to mohou dovolit jen velice bohatí snobové. Naštěstí pro něj a jeho firmu je jich pořád ještě více než skutečných labužníků. Vychází jim v jejich touze po výjimečnosti pochopitelně vstříc, takže před pár týdny dokonce vyrobil paštiku, o které tvrdí, že nikdo neuhádne původ přísady, jež jí dodává její jedinečnou vůni, a pokud ano, získá její půllibrové balení ve zlaté nádobě posázené brilianty. Odpovědi bude posuzovat notář Hamburger, u něhož je správná odpověď uložena. Doposud se to ale nikomu uhodnout nepodařilo.“

Hleďme, záhada časného ranního příchodu Bianco Foxe je tedy vysvětlena. Nikoliv zájem o případ paní Kennedyové, ba ani zájem o zlatou nádobu posázenou brilianty a naplněnou paštikou (při té představě jsem se otřásl), ale jeho přebujelé ego labužníka, který chce dokázat, že na světě neexistuje kulinářská záhada, kterou by nerozlouskl, je toho příčinou. Touha ochutnat tu paštiku, uspět a ukojit tak svoje labužnické sebevědomí bez hranic, aniž by se kvůli tomu musel stát zákazníkem Patricka Kennedyho a zúčastnit se tak soutěže spolu s houfem nabubřelých žroutů. To by totiž nezvládlo ani ego několikanásobně větší, než jakým disponuje. Navíc se blížil konec roku a na účtu bylo nejen na Fritzovu a moji výplatu, ale ještě na pěkných pár bedniček a kartonů vína. Pro-

stě se chce prostřednictvím přízně paní Kennedyové snadno dostat k výše zmíněné paštice.

Odešel jsem tedy do knihovny a jal se pročítat informace o lahůdkáři Kennedyovi a jeho paní. Patrick Kennedy, zakladatel lahůdkářské firmy, si velice zakládal na rodinné tradici a vždy zdůrazňoval, že pochází z irské královské rodiny Ó Cinnéide, která se ve středověku rozdělila na tři větve, o nichž záznamy mluví podle barvy vlasů jejich předáků *don* (hnědý), *fionn* (blond) a *rua* (rudý). Podle poslední fotografie zakladatele rodinného podniku jsem nedospěl k závěru, ke které větvi patří, neboť měl hlavu vlasatou jako římský král Karel Holý. Zato Joan vypadala jako přímý potomek rusovlasé větve, byť pocházela z nepříliš vznešené rodiny odkudsi z Krakovska, která přišla do Ameriky až v druhé půli 19. století. Dlouhá hříva vlasů barvy staré mědi, v níž se odráží zapadající zimní slunce, u ní soupeřila o pozornost obdivných mužských a závistivých ženských pohledů s nádherným poprsím, nemluvě o útlých bocích a dokonale zaoblených partiích pod nimi.

Prostě typ krásky, kvůli níž se muži buď vraždí, nebo páchají sebevraždu, typ krásky, s níž a kolem níž jsou vždy nějaké ty potíže.

Vyjel jsem výtahem až nahoru do skleníku, kde jsem našel Bianca u mohutného sloupu *Astrophytum ornatums* s dlouhými trny a velkým žlutým květem připomínajícím rozevřený slunečník zapíchnutý do jeho vrcholu. Zrovna kontroloval, zda náhodou v paždí žeber nekorkovatí, ale zdálo se, že je vše v pořádku.

„Baldie," pravil bez pozdravu a aniž ke mně otočil hlavu, „zavolejte paní Kennedyové a pokuste se s ní domluvit, aby přišla přesně ve čtyři hodiny do mé pracovny." Pročež přešel

k oblíbeným echinocereům procumbens s drobnými tělíčky a nádhernými květy.

„Myslíte si, že je rozumné věnovat byť jen malou chvíli ženě, navíc zrzavé, jen abyste ochutnal nějakou podivnou paštiku?“

Tentokrát se otočil. „Baldie…“ pravil s poklesem hlasu, který nechal skleníkem doputovat ke mně, aby jej doprovodil už jen mírným povzdechem.

Pokrčil jsem tedy rameny, sjel výtahem opět dolů a posadil se ke stolku s telefonem.

Po třetím zazvonění zvedla telefon nějaká žena s vysokým hlasem se silným španělským přízvukem a po mém představení se odpověděla na můj dotaz, zda bych mohl hovořit s paní Kennedyovou, že pro ni zajde. Uběhlo nejméně pět minut, než se ve sluchátku ozval hluboký alt kultivovaného hlasu, ne nepodobný hlasu Roseany Rowanové. Sdělil jsem jí přání svého zaměstnavatele a paní Kennedyová bez jakéhokoli zaváhání potvrdila, že ve čtyři hodiny určitě dorazí do našeho kamenného domu na Východní 54. ulici.

Přešel jsem do knihovny a jal se doplňovat informace o naší návštěvnici. Joan Kennedyová, rozená Pawlowska, sice pocházela z rodiny chudého polského krejčího, který se rozhodl zkusit štěstí za Velkou louží, ale již od mládí se zřejmě pod vlivem ctižádostivé matky snažila uplatnit svoji krásu na trhu nevěst, což se jí ve dvaceti dvou letech podařilo, když si jí na jakési společenské akci povšiml o třicet let starší Patrick Kennedy, dílem náhody zrovna šťastně rozvedený. Po pár drobných peripetiích, týkajících se postoje rodiny Kennedyů k nové známosti hlavy rodiny, však vše skončilo happyendem – opulentní svatbou, která se odehrála před necelými deseti měsíci. Manželství

je doposud bezdětné a pranic nezavdává bulvárním novinářům příčinu k pohotovosti, takže jejich fotografie se objevují převážně jen v uměleckých časopisech u příležitosti různých výstav, koncertů a dražeb moderního umění.

Záhy jsem nabyl dojmu, že se už nic podstatného nedozvím, a tak jsem šel rozestavit křesla ve Foxově pracovně tak, aby bylo vše řádně nachystané na přijetí odpolední návštěvy.

Kapitola 2

U dveří zazněl zvonek a já spatřil skrze jednostranně průhledné sklo bohyni. Dvé očí pod závojem – holubičky sivé, vlasy jak stádo koz, jež právě strání sbíhá, zuby jak stádo ovcí, jež v koupadle si hoví, rty karmínová šňůrka, tak líbezná a hebká, a spánky jako plátky vonných kdoulí, jak štíhlá věž pak klenoucí se šíje, dvé prsů jak pár kolouchů, jenž v liliích se pase… ovšem ani Šalamounova *Píseň písní* – tedy alespoň to, co mi z ní utkvělo v hlavě, nepostačuje k popsání té krásy.

Otevřel jsem dveře a napůl omámen jejím hlubokým altem a nádhernou kořenitou vůní, která prostupovala vzduch kolem ní, jsem jí pomohl z dlouhého splývavého kožichu, za který by se nemusela stydět ani Roseanna Rowanová, uvedl ji do pracovny a usadil do křesla pro hosty. Z mé nabídky nápojů si vybrala grenadinu s trochou citronové a pomerančové šťávy, se sodou, nápoj obvykle nazývaný *Double Rainbow*, ovšem v dokonalém poměru jednotlivých ingrediencí, za léta vyladěném Fritzem Bregenzem.

Úderem čtvrté nakráčel do místnosti Bianco Fox, a aniž by se namáhal představit se, usadil se ve svém pohodlném křesle a nalil si z připravené starožitné karafy, kterou mu před lety věnoval jeden starožitník za prokázané služby, středně vel-

kou dávku vína. Vzhledem ke dni v týdnu a odpolední době šlo určitě o Château Lafite. Něžně zatočil vínem ve sklenici, zavřel oči, zhluboka ke sklenici přičichl, pak lehce zvrátil hlavu nazad a s očima stále ještě zavřenýma ochutnal první doušek. Po chvíli oči opět otevřel, spokojeně pokývl hlavou a pozorně se zadíval na paní Kennedyovou.

Pokud viděl to, co já, pak měl před sebou přepůvabnou mladou ženu, kterou jsem si vám již dovolil za pomoci Šalamounovy *Písně písní* popsat, sedící způsobně s nohama u sebe v jednoduchém elegantním odpoledním kostýmku slézové barvy, na nějž bych vsadil měsíční plat, že pochází z dílny Cristóbala Balenciagy, tak dokonale vyvážené měl proporce. V šatníku Roseanny Rowanové jsem totiž pár jeho výtvorů viděl. V levé ruce v rukavičce poněkud nervózně svírala neméně elegantní malou kabelku a druhou rukavici.

Fox, stejně jako v přítomnosti každé jiné ženy, působil velmi rezervovaně, neboť podezřívá každou ženu, která překročí práh jeho domu, že bude chtít převzít velení. Chvíli mlčel a poté pronesl hlasem, ve kterém jen mé cvičené ucho postřehlo mírnou zvědavost zkušeně překrytou zdánlivým nezájmem: „Jak vám mohu být nápomocen, madame?“

„Děkuji velice, že jste mi vyhověl a přijal mne tak brzy,“ pronesla svým krásným altem a pokračovala. „Jak jsem vám již psala, někdo mi odcizil můj velice vzácný parfém.“

„Jde o stejný parfém, který máte nyní na sobě?“ zeptal se Fox s mírným úsměvem, jenž se na jeho tváři objevuje vždy, když narazí na náznak nějaké stopy. „A pokud má pro vás takovou cenu, proč jste se ihned neobrátila na policii, ale na mne?“ pokračoval okamžitě.

„Ano, přesně o tento parfém jde. Co se týká policie, myslím, že by si pomysleli něco o znuděné hysterické paničce,

která za každou drobností hned vidí kriminální čin. Zdálo by se jim to jistě malicherné a absurdní. Navíc bych se nerada stala terčem bulvárního tisku, který mívá mezi policisty často svůj zdroj informací. Zdá se však, že to budu muset vzít od počátku."

Fox nepatrně povzdychl a rychle se osvěžil douškem vína.

„Víte, když jsem si brala manžela, všechny přítelkyně mi záviděly bohatou partii, jenže s jeho bohatstvím to nebylo nikterak slavné. Prodej delikates upadal, kvalitní suroviny byly čím dál tím dražší, do módy přichází spíše střídmost… prostě, nebýt té jeho nové paštiky a s ní spojené soutěže, která raketově přitáhla pozornost k jeho firmě a jejím produktům, hrozil by podniku pravděpodobně brzký zánik. Teď se však začalo dařit natolik zázračně, že se dokonce vyplnilo staré přísloví ‚v nouzi poznáš přítele, v blahobytu přítelkyni' a ihned se zjevila jedna z jeho sekretářek a důkladně mu zamotala hlavu."

„Madame, musím vás ujistit, že se v žádném případě nezabývám mimomanželskými aférami, sledováním nevěrných partnerů a podobnými záležitostmi," přerušil ji rázně s mírným zděšením v hlase Fox.

„To vím," pravila, „o to také nejde. Jde mi jen a jedině o ten parfém, záležitost se sekretářkou si lehce vyřeším sama."

„Hmm," povzdechl si Fox.

„Je to můj osobní parfém, který pouze pro mne namíchal Jacques Guerlain, s nímž mne při jednom výletu do Paříže seznámila jedna z mých přítelkyň. Jeho složení zná jen on a nikdo jiný. O svatebním dnu jsem od něj dostala toho parfému ohromnou láhev, umělecký kousek vyrobený z křišťálu podle jeho návrhu sklárnou Baccarat, s mým monogramem na uzávěru provedeném ve zlatě. Ale o tu láhev mi samozřejmě také nejde, byť je to jistě velice drahá věc.

Jde mi, jak už jsem řekla, jen a jedině o ten parfém. Celá láhev totiž záhy po svatbě záhadně zmizela. Neměla jsem však sebenepatrnější důkaz, že by ji někdo rozbil nebo ukradl, a tak jsem ji nakonec oželela s tím, že si nechám poslat z Paříže další, samozřejmě už hrazenou. Jenže Jacques je prostě umělec a jako každý umělec má svoje vrtochy, takže mi vzkázal, že duplikát svého uměleckého díla ještě nikdy neudělal a také neudělá, a poslal mi jen obvyklou tříuncovou lahvičku s tím, ať parfém používám střídmě, neboť žádná další zásilka už nepřijde, byť bych jej prosila sebevíc. Jenže já si na tu vůni mezitím vypěstovala takový návyk, že mne jen pomyšlení na okamžik, až mi dojde její zbytek v lahvičce, drásá srdce. Proto jsem tady."

„A jé," pomyslel jsem si. Dívka v nesnázích, tak to zahrála na tu jedinou správnou strunu, jejíž zvuk může donutit Bianco Foxe definitivně se ujmout případu. Ba možná to s ním pohne natolik, že jí nabídne něco k snědku.

Pokusil se však na poslední chvíli těmto svodům odolat. „Nemohl dát váš manžel parfém té zmíněné sekretářce? Obvykle se totiž dějí věci obvyklé."

„Máte pravdu," pravila s úsměvem. „Muži často kupují svým milenkám z prozaického důvodu stejný parfém, jaký používají jejich ženy. V tomto případě však, vzhledem k absolutní výjimečnosti parfému, je to zcela vyloučené. Ta sekretářka se navíc neustále a přespříliš voní tradiční kolínskou 4711. Prostě dívka bez fantazie."

Bianco Fox hluboce povzdychl, smutně se zadíval do sklenice a já si v tu chvíli vzpomněl na situaci, kdy se stejným povzdechem pravil k Fritzovi, ať k večeři připraví kůzle, protože paví prsíčka v dokonalé kvalitě prostě neseženeme, neboť pávi jsou velice citliví na hluk přicházející seshora, který je zner-

vózňuje natolik, že jejich prsíčka pak nejsou řádně vyvinutá, křehká a svěží, za což může rozmáhající se letecká doprava.

„Dobrá, madame, ujmu se toho případu," pravil po chvíli. „Pan Badwin s vámi vyřídí veškeré potřebné náležitosti."

Povstal v celé své výši z křesla, lehce se jí uklonil a odkráčel k výtahu, aby jej vyvezl k jeho milovaným kaktusům.

Kapitola 3

Když jsme osaměli – ona, její vůně a já –, usmál jsem se na ni a pravil, že co se honoráře týká, bude splatný pouze v případě, že dostane svůj parfém zpět, a to pokud možno v téměř původním nebo původním množství, rád bych se jí však podrobně vyptal na všechny okolnosti jeho zmizení a ještě na spoustu jiných detailů, neboť Bianco Fox velice nerad opouští svůj kamenný dům a kaktusy, a proto se snaží vyřešit všechny případy odtud, a to nejraději ze svého křesla.

Chápavě pokývala hlavou, pronesla, že je jí to známo a že je ochotna zaplatit jakýkoliv honorář, o který si Bianco Fox řekne. Zdá se tedy, že nemusím mít spolu s Fritzem Bregenzem strach o to, že bychom byli v příštích měsících bez výplaty, pomyslel jsem si a pokračoval:

„Můžete mi nejprve co nejpřesněji popsat, kde jste měla ten parfém uskladněný? Nepředpokládám, že jste tak velkou láhev měla stát na toaletním stolku."

Pokývla hlavou a dala opět vyniknout svému kouzelnému hlasu.

„Mám vedle své ložnice ještě koupelnu, šatnu a malý budoár zařízený intarzovaným nábytkem z doby Ludvíka XV. Tedy pochopitelně ne z té doby, ale v tom stylu. A na nízké komodě, ve které uchovávám šátky, šály, rukavice a další

drobné součásti oblečení, které se již nevešly do šatny, stála ta láhev parfému a vedle ní na stříbrném tácku pár malých lahviček do kabelky a pipeta, abych si do nich kdykoliv mohla parfém z láhve doplnit. Výhodou toho budoáru také je, že nemá žádné přirozené venkovní osvětlení, které by mohlo za slunečných dnů tomu parfému škodit."

Na chvíli se odmlčela, lehce zavrtěla hlavou, jako by chtěla své vzpomínky setřást na jednu hromádku, a ke mně opětovně dorazil závan jejího parfému, zvláštně omamného, zdánlivě neženského nebo spíše nadženského, v němž ze směsi vůně jako bublinky na hladinu vystupovala nahořklá kumarinová vůně, aby záhy zmizela a zanechala dojem, že šlo o čichový přelud.

„Kdo má do toho budoáru přístup?"

„Pochopitelně moje komorná, pak uklízečka a též manžel, ten tam ovšem chodívá jen zřídka a obvykle jen postává ve dveřích."

„Máte na někoho podezření?"

„Tedy, musím se přiznat, že první, co mne napadlo, bylo podezření, že ten parfém, protože má zvláštní kořenitě příjemnou vůni, zkusil manžel použít jako přísadu do té své nové paštiky, a když měla takový úspěch, sebral celé to velké balení, aby v tom mohl pokračovat. Jenže nechápu, proč by mi o tom neřekl. Navíc někteří soutěžící už hádali, že hlavní přísadou jsou boby tonka nebo mařinka, jiní zase, že jde o trávu tomkovici, diviznu nebo vojtěšku, protože ta převládající kumarinová vůně parfému je zřejmá, ale mýlili se. Což se téměř rovná alibi."

„Co komorná?"

„Ta věrná duše by ničeho takového nebyla schopná, a navíc by musela své rozhořčení a lítost, které nad tou ztrátou

parfému projevila, dokonale zahrát. Ne, ta nepřichází vůbec v úvahu."

„A uklízečka?"

„Také mne napadlo, že snad tu láhev rozbila a v náhlé obavě uklidila střepy a další stopy. Ale to je v podstatě vyloučené, protože budoár má podlahu pokrytou světlým vlněným kobercem a na tom by parfém jistě zanechal nějaké stopy. A nedovedu si představit, proč by jej někam odnášela. Navíc by takové množství rozlitého parfému prostoupilo celý dům na několik dnů. Ne, ten parfém někdo odnesl i s lahví."

„Dobrá tedy. V každém případě bych ještě rád vyslechl vaši komornou a uklízečku. Předpokládám, že manžela z toho všeho chcete vynechat, takže vás poprosím, zda byste zorganizovala mé setkání s nimi co nejdiskrétněji. Poté poreferuji Bianco Foxovi o všem, o čem jsme spolu mluvili, a vzkážu vám, jaký bude náš další postup."

„To rozhodně nebude žádný problém. Manžel odjíždí pravidelně do výrobny každý den v osm a vrací se po páté. Klidně tedy můžete během dne přijít k nám domů, komorná i uklízečka pracují mimo neděli každý den a budou vám k dispozici."

Domluvili jsme se hned na příští den na desátou, doprovodil jsem ji k domovním dveřím a cestou opět obdivoval její křivky a půvab, naposledy se nadechl té rajské vůně, zavřel za ní dveře a jal se čekat, až se Bianco Fox uráčí rozloučit se svými miláčky a sjede výtahem dolů k večeři, během níž a po níž se ovšem nikdy nebavíme o práci, ale většinou si povídáme o jídle, vínu a právě rozkvetlých kaktusech.

Fritz nám připravil k večeři horké kuřecí fricasé s pepřem, muškátovým oříškem a květem, se smetanou a čerstvou majoránkou, ke kterému Bianco Fox vybral vynikající chardonnay

z jedné zapomenuté, ale zato skvělé dalmatské vinice, a dále plněné krůtí krky se skvělou nádivkou se spoustou čerstvých bylinek a kousky toastu osmahlými předem na másle, obložené malými brambůrky, které doprovázel ryzlink z jednoho zámeckého sklepa z Wirtemberska, dar vděčného klienta sestávající z mnoha beden s tímto skvostným vínem. Na závěr pak před nás položil fíkový pudink, který jsme hebce spláchli sklenkou sauternes.

Nikdy jsem zcela neporozuměl a zřejmě nikdy neporozumím Biancovu vztahu k jídlu. Naservíruje-li Fritz mísu pečených čtyřměsíčních kohoutků navyklých od útlého mládí zobat spoustu borůvek, připravených na houbách, estragonu a bílém vínu, a některý z nich je vykrmenější než ostatní, Bianco ho ihned neomylně přesune z mísy na svůj talíř. Nedorazí-li z Řecka obvyklá dodávka mateřídouškového medu, na rozdíl od něj ochotně připustím, že na špaldových lívanečcích s přepuštěným máslem je přijatelný i med kalifornský, aniž by musel být z divoce rostoucí šalvěje. Skutečné utrpení ovšem Foxovi způsobuje to, když se někde zdržím při vyřizování jeho záležitostí a on si představuje, jak urážím své chuťové buňky v nějakém bufetu párkem v rohlíku nebo se ještě hůře prohřešuji vůči svému žaludku tím, že jej nechávám prázdný. A co se týká vyrušení od jídla, něco takového je zcela vyloučené: jakmile se jednou posadí na svoji židli ke stolu, je ochoten ji opustit až po závěrečném soustu sýra nebo dezertu. V jeho případě to ovšem není nějaký rozmar, ale základní životní princip.

Než jsme se rozešli do svých komnat, sdělil jsem pouze Foxovi, že zítra ještě navštívím paní Kennedyovou a pak jej seznámím se vším, co jsem zjistil. Vydal zvuk, něco mezi povzdechem a zavrčením, a zmizel ve výtahu, který ho ještě

před odchodem na lože vyveze pod střechu k jeho milovaným kaktusům.

Já si zašel ještě na chvíli do kuchyně popovídat s Fritzem na téma své zítřejší snídaně, kterou jsem si představoval v podobě omelety se slaninou a meruňkami. Tu Fritz připravuje tak, že do mísy rozklepne tři vejce, přidá k nim lžíci griotky, dva osmahlé a rozdrobené plátky slaniny a špetku soli, vše důkladně rozšlehá do pěny a poté z ní udělá na másle tenkou omeletu, kterou potře meruňkovou zavařeninou s trochou kmínky, v polovině ji přehne, lehce posype vanilkovým cukrem a ještě ji před podáním na chvíli vloží pod gril, aby cukr lehce zkaramelizoval. Fritz přikývl, a tak jsem mu popřál dobrou noc a odebral se též do svých komnat.

Kapitola 4

Těsně před desátou jsem zaparkoval Foxův velký černý automobil u vstupních dveří Kennedyovy rezidence. Fox si sice vydržuje velký drahý automobil a mne jako příležitostného šoféra, ale sám cestuje automobilem velmi nerad, neboť nemá v tyto stroje, dle svého mínění jen nedostatečně ovládnutelné člověkem, pražádnou důvěru.

Zatáhl jsem za táhlo zvonku, kdesi uvnitř se rozezněl přívětivým tónem gong a záhy jsem již byl uveden mladou půvabnou dívkou do domu. Ve velké předsíni s věšáky na jedné stěně jsem jí předal svůj plášť a plstěný homburg a poté jsme přešli do velké haly, sloužící zřejmě k přijímání hostů. Vybídla mne, ať se posadím do některého ze čtyř křesel u čtvercového stolu, a zeptala se, co bych si přál k pití, a já ji poprosil o šálek silného černého čaje, nejraději ceylonského, a to bez cukru, mléka či citronu. Pokývla hlavou

a za okamžik již přede mnou stál šálek přívětivě vonícího temně zlatého čaje.

Ledva jsem usrkl první doušek, vplula do pokoje nadoblačná vůně, následovaná svojí nositelkou oděnou v bleděmodrých koktejlových šatech. Posadila se naproti mně, zeptala se, zda jsem spokojen s čajem a zda k němu nechci nějaké sušenky, a po mé zamítavé odpovědi pokračovala dotazem, kterou z žen chci vyzpovídat první. Pravil jsem, že to ponechám na ní, takže na chvíli odešla, aby se záhy vrátila s uklízečkou, ve které jsem poznal po jejích prvních slovech se silným španělským přízvukem osobu, se kterou jsem již jednou mluvil telefonicky.

Představil jsem se jí, pravil, že se nemusí ničeho obávat a nikdo ji též z ničeho nepodezírá, jen bych si rád objasnil okolnosti, za kterých zmizela láhev parfému.

Z jejího poněkud kostrbatého vyprávění se dala vydolovat jen jedna jediná informace. Jednoho dne kolem deváté přišla uklidit do budoáru jako obvykle a ihned si povšimla, že ta nápadná láhev na komodě již nestojí. Nijak ji to však nezaujalo ani nepřekvapilo, neboť se domnívala, že ji paní Kennedyová postavila někam jinam či odnesla, takže na to záhy zapomněla, aby byla posléze překvapena tím, že prostě záhadně zmizela. Poté na pokyn paní Kennedyové, ať sem zavolá komornou, se zřetelnou úlevou odešla.

Komorná byla postarší přísně vyhlížející matróna, která v podstatě vypověděla totéž, jen o něco stručněji. Na závěr dodala, že nechápe, jak mohl někdo ten parfém zcizit, a poněkud nepatřičně, byť v podstatě pravdivě dodala, že za všechno může nedostatečná výchova v mládí.

Dopil jsem čaj, řekl paní Kennedyové, že jak sama vidí, víc už se zřejmě nedozvíme, a ponechám tedy na Bianco Foxo-

vi, aby s informacemi, které mu předám, naložil, jak nejlépe umí. Ozvu se jí co nejdříve.

Dívka, která mne uvedla do domu, mne doprovodila až k automobilu a já, protože jsem měl dnes večer svůj volný den, jsem se jí zeptal, zda by si se mnou nešla zatančit, samozřejmě až po příjemné večeři. Zaváhala jen chviličku, s plachým úsměvem přitakala, a já jí tedy slíbil, že ji vyzvednu přesně v šest na tomto místě. Smekl jsem klobouk, rozloučil se s ní a chystal se odjet zpět do našeho kamenného domu.

Jenže než jsem tak mohl učinit, zastavil vedle mého auta černý buick, jeho zadní pravé dveře se otevřely, z vozu vystoupil lahůdkář Kennedy a tázavě na mne pohlédl. Připadalo mi dětinské hledat nějaké výmluvy, a tak jsem se představil a prozradil mu účel své návštěvy.

Pokýval vědoucně hlavou, povzdechl a poté pravil:

„Co jiného se dá od mé ženy čekat? Víte, osobně jsem přesvědčen, že tu velkou nemotornou láhev s parfémem rozbila její komorná v době, kdy jsme byli o víkendu mimo domov, a uklízečka měla volno, takže měla dost času zamést veškeré stopy a pořádně vyvětrat, i když vůně kumarinu přetrvává ve vzduchu poměrně dlouho. Víte, moje paní je mladá, ale hlavně nevyrůstala v domácnosti se služebnictvem, a neví tedy, že se služebnými dušemi se musí jednat sice slušně, ale bez jakéhokoliv náznaku rovnosti nebo snad přátelství. Jenže její komorná, jak jste si jistě povšiml, je takový ten mateřský typ, takže ihned začala moji paní zahrnovat mateřskou péčí a láskou, až se nakonec spřátelily natolik, že jsem musel za zády své paní komorné domluvit a nařídit jí, aby se nadále zdržovala všech familiérností. Takže moje paní si nedokáže připustit, že by jí ta ‚dobrá duše', jak ji nazývá, mohla lhát, a tak si vymyslela náhradní příběh, totiž že tu láhev parfému

někdo ukradl. Což pokládám za zcela absurdní, neboť chybí jak pachatel, tak motiv."

Musel jsem uznat, že jeho vysvětlení má hlavu a patu a zdálo se mi být zdaleka nejpravděpodobnější.

Poděkoval jsem mu za informace, rozloučil se s ním a konečně odjel domů, kde jsem ke své nesmírné radosti zjistil, že k obědu bude brzlík v bešamelové omáčce s lanýžem a kerblíkem, salát z červené řepy s řeřichou a kousek sýra brie s žitným kváskových chlebem.

Kapitola 5

Vzal jsem dívku, ze které se vyklubala příjemná a milá společnice a posléze vynikající tanečnice, do jedné skvělé restaurace, kam občas zajdu s přáteli na večeři před partií kulečníku, poněkud častěji pak s Roseannou Rowanovou a velmi zřídka s jinou dívkou, která se mi líbí natolik, že jí dám přednost před Roseannou.

Během večeře mi vyprávěla o svém dětství na ranči v Idahu, o tom, jak její babička vařila ráda nepravou želví polévku, kterou původně nechtěla jíst, neboť pod vlivem četby Carollovy *Alenky v říši divů a za zrcadlem* měla za to, že se vaří z „falešných želv", a bylo jí těch nebohých zvířátek líto.

Zeptal jsem se jí, zda si pamatuje, z čeho její babička tu polévku vařila, neboť rád přináším Fritzi Bregenzovi nové recepty, a dostalo se mi odpovědi, že z černých fazolí, hovězího masa s kostí, cibule a karotky, s přidáním černého a červeného pepře a soli. Po uvaření babička polévku přecedila, maso nakrájela na kousky a dala zpátky do polévky, přidala sklenku suchého portského a do každého polévkového šálku se před nalitím polévky vložila plátek natvrdo uvařeného vejce a citronu.

Znělo to libě, a tak jsem si zapsal za uši, že musím co nejdříve přesvědčit Fritze Bregenze, aby mi ji uvařil.

Já jí zase zjihlým hlasem povyprávěl o Fritzově kaštanové polévce, kterou připravuje následným způsobem. Vezme dvě libry kaštanů, které si sám upekl v troubě, důkladně je oloupe a pak v litinovém hrnci rozpustí čtyři lžíce másla, na kterém pomalu restuje celer a karotku nakrájené na kostičky s kolečky nakrájeného pórku, pak k tomu přidá kaštany, vše osolí, opepří a zalije kuřecím vývarem. Když je zelenina uvařená doměkka, dřevěnou lžicí vyndá kaštany a zeleninu, propasíruje je jemným sítem a vrátí zpět do polévky. Poté důkladně rozmíchá žloutky s bílým vínem a smetanou a pomalu vzniklou směs zavaří za stálého míchání do polévky, kterou podává horkou s trochou kysané smetany.

Poté se řeč stočila na víno a já se dozvěděl, že je nepříliš vzdálenou příbuznou jednoho vinaře z Idaha, jehož předek založil ve Snake River Valley vinice již v 60. letech 19. století, a které sice padly za oběť prohibici, ale byly poté vzorně obnoveny. K tomu jsem raději nic neříkal, neboť jsem nikdy nezažil, že by Bianco Fox popíjel jakékoli americké víno, a doposud jsem navíc ani netušil, že se v Idahu vůbec nějaké víno pěstuje.

Po večeři jsme si šli zatancovat do jednoho klubu, kde každodenně hraje skvělé combo můj oblíbený jazz k tanci a poslechu, a zdrželi se tam v příjemné atmosféře téměř až do půlnoci, kdy jsem ji odvezl zpět do kennedyovského sídla, v jehož zahradním domku měla z titulu společnice a sekretářky paní Kennedyové byt. Rozloučil jsem se s ní polibkem na tvář s tím, že si večeři s tancem záhy zopakujeme, a odjel zpět k Foxovu kamennému domu, kde mám v patře byt zase já, Foxovo děvče pro všechno.

Ráno jsem poprosil Fritze, zda by mi na rozdíl od mého včerejšího přání nepřipravil můj oblíbený indiánský pudink, který připravuje z kukuřičné mouky, mléka, hnědého třtinového cukru, másla, špetky soli, nastrouhané citronové kůry, nastrouhaného čerstvého zázvoru, rozinek a vajec, na oplátku že mu prozradím včera získaný recept na falešnou želví polévku, což mi po krátkém zaváhání přislíbil s dovětkem, že si není zcela jist, zda bude mít k dispozici perské sultánky, které pokládá do indiánského pudinku za nejlepší, a budu se tedy muset v případě, že je nebude mít k dispozici, smířit s rozinkami ze Smyrny. Portské že má pochopitelně vždy po ruce v té nejlepší kvalitě. Což jsem mu s úsměvem přislíbil, a tak zmizel v kuchyni, aby splnil mé přání.

U kávy jsem si pročetl ranní noviny, roztřídil Foxovu poštu, osobní dopisy jsem ponechal neotevřené, úřední obálky jsem otevřel a co mohl vyřídit sám, tak jsem vyřídil, reklamy jsem pak pochopitelně bez otevření vhodil do koše.

Záhy dorazil Fritz s horkým pudinkem a s omluvou, že obsahuje skutečně jen rozinky ze Smyrny, a nikoli perské sultánky, ale odbyl jsem ho mávnutím ruky a slovy, že i tak to dozajista bude nejlepší indiánský pudink na světě, takže polichocen opět zmizel v kuchyni. Pudink byl opravdu skvělý, a tak jsem si už jen nalil druhý šálek kávy a vyčkával, až se Bianco Fox rozloučí se svými miláčky a sestoupí výtahem mezi nás smrtelníky.

Kapitola 6

Když se konečně Bianco Fox usadil ve svém křesle a já se posadil naproti němu, potlačil v sobě otázku, zda někdy ochutnal víno z Idaha, a nabral dech, abych mu zopakoval

svůj rozhovor s paní Kennedyovou, uklízečkou, komornou a panem Kennedym, umlčel mne ještě předtím, než jsem stačil vyslovit první slovo, pozvednutím ruky s roztaženou dlaní, zazvonil na Fritze Bregenze a dal si donést sklenku a nalít víno.

Vzhledem k tomu, že hladina Château Haut-Brion ve sklenici byla poměrně vysoko, dala se očekávat poněkud delší konverzace.

„Baldie," pronesl vlídným otcovským hlasem, „co víte o kumarinu?"

Odpověděl jsem jako vzorný žáček:

„Je to jedovatá látka obsažená v mnoha rostlinách, nejznámější je asi mařinka vonná. Rostliny s jejím obsahem se používají v lidovém lékařství a vzhledem ke své specifické vůni se používá do parfémů. Jeden z nich dokonce občas používám."

„*Bene*," pravil hlasem spokojeného učitele latiny. „Jak byste popsal jeho vůni?"

„No, prostě kumarinová vůně, čerstvá mařinka, pokosená vojtěška, sušící se seno…"

„Hm," pravil už méně spokojeně, „to je mi tedy popis vůně! Nejprve se přece rozvíjí nasládlou vůní mandlí a orosené, čerstvě pokosené louky, posléze se přidává závan vůně skořice a peciček z divokých třešní a na závěr se lehce mihne záchvěv slabé vůně lékořice," dodal s lehce zasněným výrazem a s výrazem ještě zasněnějším zvedl sklenici, hluboce nasál vůni bordeaux a pomalu poválel doušek po patře.

Protože jsem mlčel, po chvíli pokračoval.

„Kumarin poprvé izoloval slavný chemik Vogel v roce 1820 z tonkových bobů, ale mylně se domníval, že jde o kyselinu benzoovou. Až Francouz Nicholas Jean-Baptiste-Gaston Guibourt v témže roce rozpoznal, že jde o jinou látku, a pojme-

noval ji ‚coumarine', a to podle názvů bobů tonka v jazyce amazonských Indiánů Tupi."

Bianco byl zřetelně ve svém živlu, a tak jsem jej nepřerušoval.

„Do parfému byl poprvé použit v roce 1884 francouzským parfumérem Paulem Parquetem, který vlastnil firmu Houbigant, a novou kompozici pojmenoval ‚Fougére Royale'. Dnes se, bohužel, používá k témuž účelu jen syntetický kumarin vyráběný z kresolu."

Otřásl se a jeho vysoká postava v tom okamžiku připomínala štíhlý kultivar černého topolu v náhlém poryvu větru.

„Parfém, který na mne zavanul z dopisu paní Kennedyové, ovšem obsahoval kumarin přírodní. Vyhověl jsem pak její žádosti o přijetí jen a jedině proto, abych se přesvědčil, že jde o stejný parfém, který jí byl odcizen. Když se to potvrdilo, případ byl vyřešen."

„Vyřešen? Kdo tedy ten parfém odcizil, pokud tedy byl vůbec odcizen, a proč?"

„Samozřejmě že její manžel, aby jej přidával do té své nové paštiky, a hlavně vydělával na hlupácích, kteří mu tou svojí neschopností uhádnout její přísadu dělají skvělou reklamu."

„Jak je ale potom možné, že soutěžící, kteří hádali, že hlavní přísadou jsou boby tonka nebo mařinka, tráva tomkovice či divizna, to podle notáře neuhodli?"

„Protože jsou to břídilové, žádní skuteční labužníci. Hned zítra napíšete notáři Hamburgerovi správnou odpověď spolu s žádostí, aby rozhodně neposílal odměnou tu paštiku v té příšerné dóze. Troufám si tvrdit, že Fritz ji zvládne vytvořit v mnohem lepší kvalitě. Tou přísadou je sice výtažek s kumarinem, ale jde o výtažek z kaktusu *Cumarinia odorata* s bílorůžovým květem se žlutým středem, s vůní mnohem, mno-

hem elegantnější, než mají nějaké boby tonka nebo mařinka vonná, zvaná též svízel, o tomkovici či divizně nebo tolici vojtěšce ani nemluvě."

Opět se polaskal s vínem a poté pokračoval:

„Každý gourmet hodný toho jména to musí poznat v tom okamžiku, kdy se ta nádherná vůně dotkne byť jen jediného výběžku jeho čichových buněk. A teď poproste Fritze Bregenze, aby mi dolil to skvostné Haut-Brion, a dejte si též nalít sklenku na oslavu zdárně vyřešeného případu."